

خانواده های 15 دقیقه ای!

کاهش زمان گفت وگو های خانوادگی در ایران بررسی شد؛

کاهش زمان گفت وگو های خانوادگی در ایران بررسی شد؛
خانواده های 15 دقیقه ای!

سلامت نیوز: زیر یک سقف زندگی می کنند، جانیشان برای هم در می رود اما کمتر با هم حرف می زنند، کمتر با هم تفریح می کنند و کمتر از حال هم باخبرند. جای خالی ارتباط در خانواده های ایرانی امروزه بیش از هر زمان دیگری احساس می شود. مساله ای که باعث شده است خانواده امروزی کارکرد اصلی خود را به عنوان منبع عاطفی از دست بدهد و جای خالی آن را منابعی دیگر پر کند. منابعی که گاهی راه را برای رشد آسیب های اجتماعی هموار می کند.

گفت و گویی که کوتاه شد!

به گزارش سلامت نیوز به نقل از روزنامه ابتکار، سال ۸۴ در گزارشی که فارس منتشر کرد میانگین گفت و گو اعضای خانواده با یکدیگر، نیم ساعت در روز بود. نتایج تحقیقاتی که چند سال بعد از آن انجام شد نشان داد زمان گفت و گو در خانواده های ایرانی نصف شده و به 15 دقیقه در روز رسیده است. موضوعی که به گفته کارشناسان علوم اجتماعی به فقر محبت و سلامت در خانواده های ایرانی دامن می زند.

در پژوهشی که سال 91 با عنوان "سلامت خانواده و عوامل اجتماعی موثر بر آن"؛ در میان تعدادی خانواده تهرانی انجام و در فصلنامه علمی- پژوهشی علوم اجتماعی منتشر شده است، نشان می دهد تنها 28 درصد خانواده های تهرانی در سطح سلامتی بالا قرار دارند. در این پژوهش مواردی چون دوستی، صمیمیت و اعتماد اعضا نسبت به همدیگر و نیز احترام به آزادی های فردی مورد توجه قرار گرفته بود. مواردی که وقتی با بحران در خانواده مواجه می شوند گرمی و صمیمیت را از خانه گرفته و اعضای آن را مجبور می کند این صمیمیت را در جای دیگر جستجو کنند.

مشکل کجاست؟ چرا خانواده های ایرانی با همه علاقه ای که به هم دارند تمایل ندارند اوقات خود را با هم بگذرانند؟

وسایل ارتباط جمعی و بی رنگ شدن خانواده سنتی

منصور وثوقی جامعه شناس در پاسخ به این سوالات و با اشاره به ظهور و گسترش وسایل ارتباط جمعی نوین در میان اعضای خانواده می گوید: «گسترش وسایل ارتباط جمعی و نیز گسترش ارتباط با سازمان ها و نهادهایی غیر از خانواده باعث شده است خانواده از حالت سنتی خود خارج شود همین موضوع بد کم شدن ارتباطات میان اعضای آن نیز تاثیر گذاشته است. تفاوت میان نسل ها که از تفاوت طبیعی و تفاوت مشاغل و سطح تحصیلات فرزند با پدر و مادر خود نشات می گیرد نیز در تضعیف ارتباطات اثر منفی گذاشته است. به عنوان مثال این روزها اعضای خانواده به دلیل همین تفاوت ها کمتر درباره اتفاقات روز با هم حرف می زنند.»

وثوقی با بیان اینکه این وضعیت به کم شدن صمیمیت در اعضای خانواده می انجامد می افزاید: «فقر محبت در خانواده، افراد را به سمت جبران آن از طرق دیگر می کشد که از جمله آنها می توان به تفریحات مخفی و ناسالم اشاره کرد. تفریحاتی که وضع ارتباط درون خانوادگی را نسبت به گذشته کمتر می کند.»

این کارشناس علوم اجتماعی مهم ترین آسیب ادامه این روند را تغییر هویت خانواده می داند و معتقد است این وضعیت در تعلیم و پرورش نسل بعد تاثیر می گذارد.

جای خالی که مجازی پر می شود

این تنها گفت و گو نیست که در میان خانواده های ایرانی آب رفته است بلکه این روزها با هم تفریح کردن هم چندان باب میل اعضای خانواده نیست. آنها اگر زمانی برای تفریح پیدا کنند آن را با دوستان و غریبه ها پر می کنند تا با همدیگر. جایی هم که غریبه های حضوری نباشند سروکله غریبه های مجازی پیدا می شود و وقت تفریح با گوشی های موبایل و تبلت ها پر می شود. براساس آماری که رئیس مرکز فناوری اطلاعات و رسانه های دیجیتال وزارت فرهنگ و ارشاد مردادماه امسال گزارش کرد هر ایرانی 5 تا 9 ساعت وقت خود را در فضای مجازی می گذرانند. وجود ۴۰ میلیون گوشی هوشمند و ۴۰ میلیون کاربر فضای مجازی در کشور، انتشار یک میلیون و 200 هزار مطلب در کانال های تلگرام در شبانه روز و 500 هزار بازدید از هر مطلب در روز تنها بخشی از ارقامی است که چند روز پیش دبیر شورای عالی فضای مجازی از آن خبر داد. اعدادی که نشان می دهد ایرانی ها از این فضا بیش از اندازه استفاده می کنند. مرتضی موسوی پژوهشگر علوم اجتماعی در گفت و گو با ابتکار در اولویت نبودن گفت و گو و تفریح و سرگرمی در میان خانواده های را ناشی از عوامل متعدد می داند او در این باره می گوید: «این موارد اولویت خانواده های ایرانی نیست چرا که نیاز های دیگر او همچون نیاز مالی هنوز مرتفع نشده است تا زمانی که نگران فردا هستیم و ذهن ما درگیر مسائل عدیده است نمی توان به موضوعات دیگر فکر کرد.»

او با بیان اینکه شاد نبودن جزئی از فرهنگ ایرانی شده است ادامه می دهد: «جامعه ما شاد نیست اگر کسی در جامعه ما شاد باشد و بخندد همه فکر می کنند مشکل دارد این یعنی اینکه از لحاظ فرهنگی وقت گذاشتن برای تفریح و شادی برای ما اولویت نیست.» این پژوهشگر حوزه علوم اجتماعی نفوذ شبکه های اجتماعی را از عوامل دیگر در این رابطه می داند و می افزاید: «این نفوذ به معنی منفی آن نیست بلکه پر کردن تمام وقت مفید خانواده ها با این شبکه ها است که اوقات فراغت فعال را به منفعل تبدیل کرده. همه اعضای خانواده کنار هم هستند اما هر کسی سرش را با موبایل خود و شبکه های اجتماعی سرگرم کرده است.»

خانواده های فست فودی!

موسوی ادامه این روند را سبب ادامه مشکل ارتباط میان اعضای خانواده می داند و می گوید: «ارتباطات اعضای خانواده های امروز مثل فست فود شده وقتی گرسنه باشید به سالم بودن ساندویچ فکر نمی کنید چرا که باید هر جوری شده گرسنگی خود را برطرف کنید. ارتباط نیاز ذاتی یک انسان است این وقتی در بین دو زوج شکل نمی گیرد بنابراین باید جور دیگری پاسخ بگیرد. نقص ارتباط سالم میان زوج ها باعث شده است دوستی های مجازی و خیانت بالا رود این مشکل در بین فرزندان و والدین هم وجود دارد. وقتی میان پدر و مادر و فرزند ارتباط سالم شکل نمی گیرد این ارتباط با گروه همسالان و یا در مورد بدتر با ارتباطات ناسالم ادامه می یابد. همه به ظاهر کنار هم هستند و شاید خوشبخت هم به نظر برسند اما از درون با مشکلات جدی دست و پنجه نرم می کنند که حتی شاید خودشان هم متوجه آن نباشند.»